
Muziek in de Delftse kerken door de eeuwen heen

In deze najaarsniewsbrief van 2024 houden we u graag op de hoogte van de activiteiten van onze stichting. We krijgen leuke en positieve reacties over onze tentoonstelling “Muziek in de Delftse kerken door de eeuwen heen”. Ook een prachtig artikel in het Protestants Kerkblad Delft. In het verlengde daarvan nodigen we u uit voor een bijzondere ochtend over de liederen van Stalpaert van der Wiele. Noteert u alvast: **zaterdag 23 november om 10.00 uur. Dit keer in de Oud Katholieke kerk.** Verder nemen we u mee in onze contacten met allerlei instellingen waarbij het belang van het Delfts kerkelijk erfgoed centraal staat, Maar ook kijken we terug op de succesvolle lezing van Christo Lelie bij de opening van onze nieuwe tentoonstelling en onze deelname aan Open Monumentendag 2024

Uitnodiging lezing “De Gouden Eeuw van het katholieke lied” zaterdag 23 november 2024

Wat voor muziek klonk er in de huiskamers van Delftenaren als Pieter de Hoogh, Johannes Vermeer en Michiel van der Dussen? Hoe werd er gemusiceerd in de Delftse kerken van de Gouden Eeuw? Er is verrassend veel bekend over het muzikale kerkelijke erfgoed van die tijd. In deze lezing neemt Charles van Leeuwen u mee naar de wereld van de beeldenstorm, de schuilkerken en de Hollandse Missie. De Delftse priester-dichter Jan Baptist Stalpaert van der Wiele (1579-1630) maakte ongeveer duizend nieuwe katholieke liederen, die vaak meerstemmig werden uitgevoerd.

Programma zaterdag 23 november 2024 In de Oud Katholieke Kerk, Bagijnhof 21, Delft.

09.30 uur inloop, koffie en thee
10.00 Opening door Wim van Leeuwen
10.10 “De Gouden Eeuw van het katholieke lied”,
lezing over Stalpart van der Wiele door Charles van
Leeuwen
10.50 Koffiepauze.

11.10 uur: Tweede deel van de lezing door
Charles van Leeuwen.
11.45 uur afsluiting en vragen aan de inleider

Stalpaert maakte gebruik van muziek die hij uit de Zuidelijke Nederlanden, Frankrijk en Italië had meegenomen. Stalpaerts liederen gaan niet alleen over bijbelse en kerkelijke thema's, zoals heiligenlevens, maar werpen ook hun licht op de actualiteit van die jaren.

Schilderij van Stalpaert van der Wiele

De Delftse dichter, die rector was van een religieuze gemeenschap op het Bagijnhof, schrijft ook over de politiek van zijn tijd, de ontdekkingsreizen en godsdienstoorlogen en het Heilige Jaar 1625. Tientallen jaren hebben Stalpaerts liederen in de huizen, kapellen en kerken van Delft en omgeving geklonken. De muziek en de teksten zijn ook nu nog interessant, regelmatig klinkt dit repertoire op concertpodia en bij Nederlandse koren. Uiteraard luisteren we bij deze lezing ook naar enkele liederen van Stalpaert (live gezongen!) en horen we hoe deze boeiende, prachtige muziek uit de Gouden Eeuw geklonken heeft.

Boek van Charles van Leeuwen: Hemelse voorbeelden, de heiligenliederen van Stalpaert van der Wiele

Charles van Leeuwen (1962) is docent aan de Universiteit Maastricht en auteur van veel historische en religieuze studies. Hij is geboren in Delft (op het Bagijnhof!) en wijdde zijn proefschrift *Hemelse voorbeelden* aan de liederen van Stalpaert. Hij werkt ook als organist en zingt in diverse ensembles.

Terugblik lezingenochtend 25 mei 2024 “Muziek in Delftse Kerken”

Op deze ochtend zijn donateurs en andere belangstellenden in de Jozefzaal gekomen om, na opening en inleiding door onze voorzitter, de lezing van Christo Lelie, organist van diverse Delftse orgels, bij te wonen. Delft is nog steeds rijk aan oude middeleeuwse kerken. Gelukkig zijn ook nieuwere kerken uit de periode in 2^e helft van de 19^e eeuw nog ruimschoots aanwezig.

Christo nam ons mee vanuit zijn passie voor orgels en voerde ons in vlot tempo langs een grote diversiteit van orgels die in onze Delftse kerken, soms al eeuwenlang, zijn te vinden (geweest). Onderverdeeld in 4 groepen, leidde Christo ons langs kabinetorgels, orgels in de historische binnenstad, in de historische buitengebieden en langs ‘verdwenen’ orgels in Delft.

Aan bod kwamen o.m. de orgels van de Oude Kerk (1545), Nieuwe Kerk (1548), Schuilkerk aan het Begijnhof (1722), Waalse Kerk (1868) en het orgel van de Gasthuiskerk aan de Koornmarkt (1657), Hippolytuskapel (1725). Boeiende verhalen, feiten en jaartallen, rijkelijk voorzien met prachtige foto’s kwamen in grote hoeveelheid voorbij.

Orgels kwamen en gingen in Delft en waaierden na vervanging uit naar andere kerken in Nederland, soms in het buitenland. Niet alleen besteedde Christo aandacht aan het uiterlijk en de bouw van de orgels, maar voerde ons ook mee naar klank, kleur van de orgelpijpen, componisten en orgelcomposities. Onderliggende boodschap van Christo: wees zuinig op onze orgels, zeker als (dreigende) kerksluitingen om de hoek komt kijken! Tijd te kort voor een bevlogen organist om alle informatie voor het voetlicht te brengen. Voor we het beseften was de lezing voorbij.

Na de pauze werden we verwacht in de kerk, waar de organiste van de Maria van Jessekerk, mw. Petra Veenswijk, met een aantal van haar koorleden ons deed genieten van enige stukken van César Franck, Eugene Gigout en Lemmens.

Dit werd afgewisseld met kerkelijke zang van stukken van Mozart, Elgar en Botor. Uiteindelijk werd het, rond de klok van 12.00 uur, tijd voor de opening van onze tentoonstelling "Muziek in Delftse Kerken". In de tentoonstellingsruimte werden we verrast met de vele tentoongestelde voorwerpen, die zorgvuldig uit de verschillende kerken zijn uitgezocht en in bruikleen zijn afgestaan.

Een leerzame en interessante ochtend was ons weer ten deel gevallen met veel dank aan Christo Lelie en Petra Veenswijk en haar koorleden. De tentoonstelling is te zien tot voorjaar 2025, tijdens de openingsuren van de kerk Maria van Jesse. Hoort zegt het voort!

Terugblik Open Monumentendagen 2024

Op 14 en 15 september waren er weer de landelijke Open Monumentendagen. Dit jaar hadden we een informatietafel mogen inrichten in de hal van het stadhuis, direct naast die van de organisatie van die dagen. In 2 dagen tijd kwamen er meer dan 13.000 bezoekers het stadhuis binnen, niet direct allemaal voor ons.

Maar onze informatietafel trok toch ook goed de aandacht. Met 2 Pc's waarop filmpjes te zien waren over de kruiswegstaties die we enige jaren geleden lieten restaureren, foto's waarop de taken die we ons toebedeeld hebben (inventariseren, tentoonstellingen inrichten, lezingenochtenden en ondersteunen van kerken bij restauraties) trokken we voldoende aandacht en voerden we mooie gesprekken. We deelden folders uit en verkochten de nodige boeken, goed voor onze bekendheid.

Overleg Museum Prinsenhof Delft

Afgelopen maand hadden we een overleg met Museum Prinsenhof Delft. U weet ongetwijfeld dat binnenkort het museum voor langere tijd dicht gaat in verband met de restauratie. Dan moet het museum natuurlijk helemaal leeg. Het museum heeft ons gevraagd of wij voor onze volgende tentoonstelling, die we in mei 2025 willen inrichten, museumstukken van hen willen tentoonstellen voor wat betreft natuurlijk Delfts kerkelijk erfgoed. We hebben aangegeven dat wij dat graag doen. Binnenkort gaan de gesprekken verder om te zien welke prachtige kerkelijke voorwerpen wij kunnen gaan tentoonstellen.

Overleg met de Oud Katholieke kerk Delft

Afgelopen maand hebben we ook overleg gehad met het bestuur van de Oud Katholieke Kerk aan het Bagijnhof. Zij zijn bijvoorbeeld al enige tijd bezig met het inventariseren van de vele oude boeken die het OKK heeft. Met enige regelmaat hebben we boeken in bruikleen mogen hebben voor tentoonstellingen. In het overleg gaven zij aan dat de inventarisatie bijna is afgerond. Van de 50 ml boeken hebben zij 10 ml betiteld als "Boeken met een echte Delftse betrokkenheid". Deze boeken willen zij zeker aan het Bagijnhof houden in een te realiseren bibliotheek zodat daar, wanneer gewenst, de boeken ingezien kunnen worden. Ze blijven dus als Delfts kerkelijk erfgoed in Delft bewaard en beschikbaar.

Overdacht avondmaalbekers/schalen

Enige jaren geleden ontvingen wij het verzoek om avondmaalschalen en bekers onder onze hoede te nemen omdat de eigenaar deze niet meer in huis wilde hebben. Hij gaf aan deze gered te hebben uit een container bij sloop van een Delftse kerk. Wij vonden het begrijpelijk dat je deze voorwerpen niet thuis wilt hebben en namen deze onder ons beheer, maar het eigendom bleef bij de vinder. Afgelopen maand hebben we een contract getekend om het eigendom over te nemen zodat de betrokkene geen verantwoordelijkheid meer hoeft te voelen. Maar in onze statuten staat dat we geen voorwerpen in eigendom willen hebben. We zijn daarom verheugd dat de Protestantse Gemeente

Delft (PGD) deze bekens en schalen van ons wil overnemen. Zo blijven deze bewaard als Delfts kerkelijk erfgoed. Dit met dank aan de vinder en de PGD.

Oproep voor steun beheer website

Onze stichting beschikt over een mooie website met allerlei informatie over onze activiteiten, nieuwsbrieven, financiële verantwoording en wat dies meer zij. Wij zoeken iemand die voor ons de website actueel kan houden

Onze website is gemaakt met het programma Wordpress. De tijd die gemoeid is met het bijhouden van de website zal zeer beperkt zijn, een enkel uur per maand.

Bent u degene die we zoeken of weet u iemand die dat voor ons wil doen wilt u dat dan melden via ons E-mailadres: skeddelft@gmail.com

Nieuwsbrief digitaal ontvangen?

Voor u ligt nieuwsbrief nummer 46. Al jaren ontvangt u tweemaal per jaar onze nieuwsbrief per post of al digitaal. Wij hebben als bestuur een selectie gemaakt van belangstellenden waarvan we denken dat zij de nieuwsbrief wel digitaal willen ontvangen. Mocht u het ook prettig vinden de nieuwsbrief digitaal te ontvangen (deze ontvangt u dan ook in kleur) meldt u dat dan bij onze secretaris Ad van Geest, mailadres: skeddelft@gmail.com. De digitale nieuwsbrief is desgewenst ook per post te ontvangen: meldt het ons dan ook.

Financiën 2024

Bijgaand treft u een apart verzoek om een bijdrage aan ons werk te doen. Wij hopen dat u deze even bij

uw maandelijkse rekeningen legt ter afhandeling. U kunt ook onderstaande QR-code gebruiken.

**Als u dit lastig vindt kunt u uw donatie ook naar ons bankrekeningnummer:
NL05 RABO 0358 2476 40 t.n.v. Stichting Kerkelijk Erfgoed Delft overmaken met vermelding donatie 2024.**

Govert Verstappen,
Penningmeester

=====

COLOFON

Een uitgave van de Stichting Kerkelijk Erfgoed Delft.
Nummer 46 – november 2024

COMITÉ VAN AANBEVELING:

Mgr. B. Th. Wallet MA, aartsbisschop Oud Katholieke Kerk, Amersfoort
Dr. R. de Reuver, scriba Protestantse Kerk in Nederland
H.M.W. Egging, vicaris R.K. Kerk, bisdom Rotterdam
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart, burgemeester van Delft
Mr. drs. G.A.A. Verkerk, oud-burgemeester van Delft

BESTUUR:

Ing. W.A.G. van Leeuwen, voorzitter
A. G. J. van Geest, secretaris
Ir. G. Verstappen, penningmeester
W. Vermaas, lid
Ing. J. van Doorne, lid
Mr. L. Boersma, lid

CONTACTADRES:

De heer A. G. J. van Geest
Swanecampen 24, 2645 NA Delfgauw
Tel. 015-2562764,
e-mail: skeddelft@gmail.com / www.sked.nl

BANKREKENINGNUMMER.:

NL05 RABO 0358 2476 40 t.n.v.
Stichting Kerkelijk Erfgoed Delft